

22:a söndagen efter Trefaldighet i nådens år 2021 – Åke Malander

Introitus Psalm 130, Gt Ords 24:13-20, Ep Fil 1:1-11, Ev Matt 18:23-35

En stor del av Jesu undervisning rör det kristna livet, såväl den enskildes som hela församlingens liv. Här hade nu Petrus kommit med sin fråga om hur många gånger han skulle förlåta en felande broder. Jesu svar var nog överraskande för honom: ”*Inte sju gånger utan sjuttio gånger sju gånger*”, och det innebär ju i praktiken att han ska förlåta utan någon bortre gräns. Detta är bakgrunden, som föranleder Jesus att ge oss den liknelse som vi ska stanna inför idag, och den är till sin udd en förmaningsliknelse, där första delen ger grunden och orsaken till det som andra delen vill ställa oss för ögonen. Denna söndags rubrik är ju ”Konungens räkenskap”, men detta är bara den yttre sidan. I 1942 års svenska evangeliebok var rubriken ”Kristnas inbördes umgängelse”. Vad Jesus här vill lära oss handlar om trons liv och trons frukter, och var och hur tron hämtar liv och kraft till sin frukt: från lagen eller från evangelium?

Vi ber varje dag: *Förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro*

Skuld och förlåtelse – och att förlåta

Därför är himmelriket likt . . .” Här talar Jesus alltså om himmelriket, som är något annat än denna världens riken. Men liknelsen hämtar naturligtvis sina bilder från det naturliga livet här i världen, skulder och räkenskap och fordringar. Kungens fordran var i sig rätt och billig; skulder förfaller ju förr eller senare till betalning. Men med Jesu liknelser är det i regel så att de lyfter fram ett budskap, som är kärnan och poängen som vi ska ta till oss. Här är talen, 10000 talenter respektive 100 denarer, liknelsens stora, övertydligt stora överdrifter, som vill framhäva en väldig skillnad. Här ger ett överslag en skillnad mellan uppemot 200 000 årslöner och ca fyra månadslöner!! Men meningen är inte att vi ska ägna dessa summor åt några valuta- och inflationsberäkningar för att försöka komma fram till dagens penningvärde i kronor eller euro. Det är den enorma skillnaden som åsyftas. Vi kan jämföra med bilden av grandet och bjälken i Matteus 7.

Här har vi då två personer och en skuld, ja egentligen två skulder. Hur ska vi nu förstå detta? Kungen, borgenären, är naturligtvis Gud själv. Att han krävde granskning och redovisning och räkenskap, visar hur allvarligt Gud tar det med synden. Inget önsketänkande kan ta bort syndens allvar. Kungen, Gud, kräver räkenskap. Om nu kungen i liknelsen är lätt att förstå, hur är det då med gäldenären, tjänaren som var så svårt skuldsatt? Märk väl att han inte anklagas för något brottsligt, det var en vanlig, låt vara ovanligt stor skuld. Men vem är då den människa som åsyftas med den här arme tjänaren?

Mina vänner, vi som läser och hör om detta i vår gudstjänst idag: *Du och jag är den mannen!* Inte för att det skulle vara något särskilt med oss, utan därför att det *inte* är något annorlunda med oss. Du och jag är en människa, vi är barn av Adam och Eva, vi har del i syndafallets följder. Liknelsen beskriver människans situation inför Gud, det är din och min situation. Liknelsen avslöjar oss – på mer än ett sätt.

Som kristna måste vi ta vår egen synd på allvar.

Vår skuld inför Gud är omätlig, långt mer än tiotusen talenter, långt mer än vi ens kan föreställa oss, en skuld som vi inte har någon som helst möjlighet att reglera, gottgöra för och betala. Vår enda möjlighet är att som tjänaren här bönfälla: ”Herre, ha tålmod med mig, så ska jag betala dig allt!” Vi kan dock *inte* säga: ”så ska jag betala dig allt”. Men så tänker människan av naturen. Här avslöjas lagiskhetens sinnelag. Och se, det

har vi alla inom oss. Grundtanken är alltid ungefär: 'Människan måste dock, åtminstone visa en god vilja', eller någon liknande formulering. Problemet med detta är bara det, att det efter syndafallet inte finns någon god vilja hos människan. Viljan är förvänd ända in i hjärtegrunden, och det gäller alla människor. Det står skrivet: "*Ingen rättfärdig finns, inte en enda, ingen förständig finns, ingen finns som söker Gud.*" Vi kan inte, vi har ingen möjlighet att gottgöra för vår skuld, att själva betala, det står helt utom vår förmåga.

Men lyssna och hör här liknelsens märkliga vändning: här kommer ett ord – inte från någon människa utan från Gud, ett ord som vänder upp och ner på alla rimliga begrepp, det orimliga ord som kallas **Guds evangelium**. Hör: Du behöver inte, du *ska* inte betala din ofantliga syndaskuld, inte ens ett enda grand av den! Detta därför att hela skulden redan **är** betald och sonad – för dig och för mig och för hela världen, för alla människor. Hela den gränslösa syndaskulden ända från världens begynnelse är utplånad av *Guds Lamm som borttar världens synd*, ingenting finns kvar.

Som kristna måste vi ta syndernas förlåtelse på allvar.

Vi kan således inte förvärva oss nåden, rättfärdiggörelsen, syndaförlåtelsen, vi kan bara tomhänta ta emot, och det får vi göra utan något som helst krav på någon motprestation från vår sida. Men liknelsen lär oss ännu en mycket viktig sak i den andra delen, som egentligen är huvuddelen och visar att liknelsen är en förmaning. Av tron förväntar sig Herren trons frukter. Man kan alltså inte förvärva himmelriket, men man kan göra sig förlustig detsamma. "*Så ska också min himmelske Fader göra med er, om ni inte av hjärtat förlåter var och en sin broder.*" Här avslöjas vi på nytt. Detta är vi, sådana är vi i våra hjärtan. Ett ont och illfundigt ting är människohjärtat. Den förlåtelse som han talar om och som alltså ska råda i Kristi kyrka och församling är inte något ytligt. Jesus sa ju: "*av hjärtat förlåter*" Hur ska det kunna ske, när vi är som vi är? Här biter inte lagen, den rår inte på hjärtat, den gör bara synden värre. "*När budordet kom fick synden liv.*" Endast Guds fria, gränslösa förlåtelse föder det förlåtande sinnelaget, ett omskapat och förnyat hjärta, och ger även proportionerna mellan skulderna, mellan vår skuld inför Gud och våra medmänniskors eventuella skuld gentemot oss. Den här tjänaren var på lagens väg, där prestationer vägs mot varandra, men lagen kan som vi sa inte förändra vårt inre, därför hade han heller inte något förnyat och förlåtande sinnelag. "Betala vad du är skyldig!" Hans medtjänare blev upprörda, hans herre blev upprörd och bibelläsaren blir upprörd. Men hans person och hans beteende ska leda oss, var och en av oss till en allvarlig självrannsakan. Är vi, som har fått allt förlåtet av Gud, villiga att helt och fullt förlåta var och en som på ett eller annat sätt förorättat oss? Och glöm inte alla de gånger vi har försyndat oss mot vår broder eller syster och behöver be om förlåtelse!!

Låt oss därför helt och hållet ge upp lagens omöjliga, oframkomliga väg och lyssna till det livgivande evangelium. Aposteln Johannes beskriver det så talande: "*Om vi vandrar i ljuset, liksom han är i ljuset, har vi gemenskap med varandra, och Jesu, hans Sons, blod rensar oss från all synd. Om vi säger att vi inte har synd, bedrar vi oss själva och sanningen finns inte i oss. Om vi bekänner våra synder, är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss våra synder och rensar oss från all orättfärdighet. Om vi säger att vi inte har syndat, gör vi honom till en lögnare, och hans ord är inte i oss.*" Så talar och tänker tron. Den här tjänaren däremot, han bad med ett lagiskt sinnelag: "så ska jag betala dig allt" – **vi** kommer i tro på evangelium och ber: Herre ha tålmod med mig, Herre förbarma dig över mig, för Jesu blod har ju runnit även för mig, Jesus har ju betalt hela skulden, även min skuld, så ta emot även mig i ditt rike. Ja, förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro. Amen.